

niet bij te helpen! Zorg wel voor een interessante, uitdagende omgeving en makkelijk zittende kleding. Deze periode is één en al herhaling en "gymnastiek" oefeningen!

Gun je kind de tijd en geef je kind de ruimte om zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Je hoeft je kind niets aan te leren. En breng hem niet in een positie waar hij uit zichzelf niet in of uit kan komen. Dat is slecht voor zijn rug.

Ook optrekken tot staan, langslopen en de eerste stapjes los lopen, doet je kind echt vanzelf, wanneer hij en zijn lijfje (rijping en training van de spieren) daaraan toe zijn. Het belangrijkste is de bewegingskwaliteit en niet de snelheid van bewegen.

Verzamelen (vanaf ongeveer 1 jaar)

Had je baby in de vorige fase juist behoefte aan speelgoed van verschillende materialen, vanaf het moment dat je baby met meerdere dingen tegelijk gaat spelen, breekt ook de fase van het verzamelen aan. Je ziet dan bijvoorbeeld dat je kind alle kleine voorwerpen in een lege schoenendoos gaat stoppen. Met ongeveer anderhalf jaar begint je kind steeds vaker en steeds gericht dingen te verzamelen die op elkaar lijken. Bijvoorbeeld alle voorwerpen van stof in een mandje stoppen. Dit is een belangrijke fase in zijn

denk ontwikkeling: je kind ontdekt overeenkomsten en verschillen. Zorg in deze fase voor containers waar je kind van alles in kan verzamelen. Containers kunnen zijn: lege afwasbakken, tassen, mandjes, pannen en dergelijke.

Bouwen (vanaf ongeveer 1 jaar)

In de periode dat je kind begint met verzamelen van voorwerpen, begint ook het eerste bouwen. Eerst begint het bouwen horizontaal (voorwerpen op de grond achter elkaar zetten) later begint het verticaal bouwen (een toren). Meestal gebeurt het bouwen in dezelfde lijn als waarin het kind zich beweegt. Beweegt het zich voornamelijk nog horizontaal, dan zal het ook horizontaal rijtjes leggen. Wanneer het echt stevig zich verticaal voort beweegt krijgt het bouwwerk ook meer een verticaal karakter. Kijk goed naar je kind en je zult de fase van het bouwen zich zien ontwikkelen:

- iets op een ander voorwerp zetten
- steeds weer dingen rechtop zetten
- het ordenen in rijen of groepen
- in en over elkaar schuiven en passen

Zorg dus voor materialen waarmee je kind kan bouwen: een kist met blokken bijvoorbeeld. Of plastic bekertjes en bakjes uit je keukenkast.

Spelen met je kind?

Ja en nee. Spelen kan je kind heel goed zelf! Als jij maar zorgt voor een goed voorbereide omgeving, interessante materialen en het regelmatig weer herschikken/ordenen van die materialen. Spelen op zichzelf, is een belangrijke basis voor de ontwikkeling van je kind. Geef je kind daarvoor de ruimte en de tijd. Wees als volwassene beschikbaar en aanwezig.

De basis voor het lekker-zelf-spelen van je kind is zijn relatie met jou. Zorg vanaf de geboorte voor het opbouwen van een goede band met je kind. Dat kun je het beste doen tijdens de verzorgingsmomenten. Geef dan je onverdeelde aandacht aan je kind en voer

“gesprekjes” en volg flexibel de bewegingen van je kind. Benoem wat je gaat doen, voordat je het doet. Benoem wat je kind ziet, doet, voelt of wil. Maak van het verzorgingsmoment een belangrijk contact moment, een moment van steeds meer samenwerking.

En spelen met je kind? Ja, vooral doen! Maar dan pas als je kind er aan toe is. Dat is meestal als je kind al rondkruipt op de grond. Laat het initiatief tot spelen van je kind uitgaan en jij kunt je kind dan volgen. Je kind zal beginnen met het “alsjeblijft-dankjewel” spel: hij geeft je een speeltje en jij geeft het dan weer terug. Of je kind gaat verstoppertje met je spelen. Later als hij peuter is, zal hij je in de zandbak misschien een heerlijk taartje aanbieden.

Als je kind zo jong is dat je niet kunt uitleggen wanneer en waarom je tijd hebt om met hem te spelen, doe het dan steeds op hetzelfde tijdstip, bijvoorbeeld direct voor een verzorgingsmoment.

Spelmateriaal voor peuters

Vanaf ongeveer anderhalf, twee jaar zie je dat je kind “rollenspel” gaat doen: zijn beer een hapje eten geven, een houten blok is zijn telefoon waar hij mee gaat “bellen”. Je kind is allang geen baby meer. Hij is gaan lopen en begint te praten, eerst woorden en later korte zinnen. Wat je peuter nu voor spelmateriaal nodig heeft, hangt steeds meer van zijn eigen belangstelling af. Zorg in ieder geval voor:

- zand en water
- huishoudmaterialen (pop, bedje, kopjes, bezem, etc)
- bouwmaterialen (blokken, duplo, lappen, etc)
- verkleedspullen (hoed, rok, sjaal etc)

Open materialen

Voor alle leeftijden geldt: zorg zoveel mogelijk voor “open” materialen. Dat wil zeggen: materialen die je op meerdere manieren kunt gebruiken. Helaas vind je voor jonge kinderen in de speelgoedwinkel weinig open materialen. Maar heel veel “actief” materiaal op batterijen, met geluidjes en lichtjes. Dat actieve materiaal maakt je kind passief (hij is vooral toeschouwer) of je kind raakt er overprikkeld door.

Open materialen zijn “passief” – ze doen niets uit zichzelf, maar je kind kan er van alles aan beleven en onderzoeken en het maakt je kind dus “actief”. Dus: als je een actief spelend kind wil, biedt dan open materialen aan!

Opruimen?

Zorg voor niet te veel speelgoed, zo wordt het niet snel een chaos. Zet iets waar je kind al een tijdlang niet mee speelt voor een tijdje weg en biedt het zes weken later weer eens aan. Zorg zelf door de dag heen voor het ordenen van het spelmateriaal. Van je kind hoef je pas te verwachten dat hij mee helpt met opruimen, als hij een jaar of drie is; voor die tijd is het speelgoed in een mand stoppen en er weer uitgooien nog een spel voor hem. Aan opruimen als werkje is hij nog niet toe.